

[Boligministeren.]

den høje rente og dens fordyrende virkning på lejen i nybyggeriet. Problemerne ligger derimod ikke i byggeriets kapacitet. Vi har konstateret, at kapaciteten nok slår ganske pænt til, og at den oven i købet kan øges gennem langtidsplanlægning og yderligere industrialisering i byggesektoren.

Opførelsen i 1964 af 39.000 boliger betyder, at vi er meget nær ved de 40.000 lejligheder pr. år, som socialdemokratiet forud for valget opstillede som det foreløbige mål, og ikke 50.000, som det ærede medlem hr. Aksel Larsen synes at give udtryk for i sin fremsættelsestale; men selv dette større antal tror jeg vi i løbet af kort tid vil have kapacitet til.

For at vende tilbage til renten: det kan ikke nægtes, at byggeriets vækst har medført virkninger på lånemarkedet, som er både uønskelige og ubehagelige. Det er jo desværre prisen i en periode, hvor investeringen og aktiviteten er så stor, som tilfældet er, at der bliver større efterspørgsel efter kapital, end opsparingen kan klare. Lånepkapital bliver mangelvare, derfor den høje pris, den høje rente. Hvad renten betyder for byggeriet, kan bedst illustreres med at henvise til, at 1 pct.s rentenedsættelse giver ca. 10 pct.s lejenedsættelse i nybyggeriet. Rentebevægelserne rammer især boligbyggeriet, som i overvejende grad finansieres over obligationsmarkedet, og som ikke har erhvervslivets afskrivningsmuligheder til at hjælpe på forholdene.

Man skulle mene, at den høje rente i sig selv ville stimulere til opsparing; men det er dog nok utænkeligt, at denne markedets selvvirkende mekanisme kan føre til rentenedsættelse, så længe kapitalhungeren er så stor som i disse år. Det kan vi altså ikke vente på, hvis renten skal ned; og da det står fast, at den almindelige lånerente kun kan nedsættes, hvis opsparingen forøges, må midlet til rentenedsættelse inden for en kortere tid være særlige opsparringsfremmende foranstaltninger.

Jeg kan her pege på kapitalbindingsordningen og på det fremsatte lovforslag om oprettelse af etableringskonti. Den særlige opsparringsstimulans er i begge tilfælde givet i form af skattelettelser, og der er utvivlsomt tale om ordninger, der tjener deres formål vel. Særlig for boligbyggeriets ved-

kommende kunne man tænke sig en opsparingspræmie bestående i en ret til at overtage en bolig for dem, der sparer op med boligovertagelse for øje. I boligministeriet er der udformet en sådan boligopsparingsordning forbundet med boligret, og ordningens gennemførelse beror nu på, hvordan det går det fremsatte lovforslag om ændringer i boligloven, hvori der er foreslået en bestemmelse, der sikrer, at boligspareernes boligret altid kan realiseres.

Man kan også komme ind på at forkorte obligationernes løbetid og på denne måde fremme opsparingen. Forkortelsen kunne f. eks. ske gennem en forhøjelse af afdragene, når lånene har løbet en kortere årrække, men jeg skal i øvrigt ikke ved denne lejlighed komme nærmere ind på disse spørgsmål, idet boligministeriet har et udvalg i gang med at undersøge obligationsløbetiden.

En anden form for fremme af opsparingen kan muligvis ligge i indeksregulerede lån. Også om dette spørgsmål er der nærmere overvejelser i gang i boligministeriet.

Disse foranstaltninger, som jeg her har nævnt, skulle føre til rentenedsættelse ved at fremme den private opsparing; man kunne imidlertid også skaffe byggeriet den så gavnlige lavere rente ved mere direkte skridt fra det offentlige, og heri kunne en boligfond indgå. Regeringen er som bekendt også inde på tanker om en sådan boligfond. Ved hjælp af en del af statens kasseoverskud kan nationalbanken opkøbe obligationer og på denne måde støtte obligationskursene og hjælpe byggeriet. Denne hjælp vil komme alt byggeri til gode og kunne indpasses i de øvrige samfundsøkonomiske foranstaltninger, og — hvad der er vigtigt — den kan virke efter sit formål uden videregående indgreb og reguleringer i forholdene.

En sådan boligfond ville efterhånden opsamle anseelige beløb i renter, der f. eks. kunne anvendes til de almindelige boligtilskud, som man for tiden arbejder med at udforme til afløsning af de nuværende husleje- og driftstilskud. En boligfond kunne eventuelt også få midler fra lejeforhøjelser i den gamle boligmasse. Jeg kan herom henvise til betænkningen af 24. marts 1965 fra folketingsudvalget om lejeloven, hvorefter det nye parlamentariske boligmarkedsud-